

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A kibontakozás programja

Nem érte váratlanul közvéleményünket az MSZMP Központi Bizottságának közleménye — a gazdaság helyzete alighanem a társadalom közérdeklődésének középpontjában áll. Okot adott, ad erre, hogy az utóbbi években ugyancsak kénytelen volt szembetalálkozni azzal, amivel a világon mindenütt szembenéznek az emberek: a 80-as évtized kihívásával. Magyarországot mindez az egyensúly, a fizetőképesség megőrzéséért folytatott kemény küzdelemmel, a magánemberig ható kényszerű takarékoskossággal, s az életszínvonal stagnálásával érintette.

Hogyan, milyen módon folytassuk a küzdelmet elkötelezett céljaink megvalósításáért? Miként érhetjük el, hogy az elmúlt negyedszázad vívmányait megvédjük, s — ha szerényen, s óvatosan is, de megalapozzuk egy újabb nekilendülés lehetőségét?

A válaszok megfogalmazása, a hozzájuk vezető út megkeresése létfontosságú. Ezért kezdeményezte az MSZMP azt a munkaprogramot 1983-ban, amely politikai felelőséggel, szakértelemmel, eddig felhalmozott tapasztalatokkal hivatott megkeresni a legcélravezetőbb megoldást. E tevékenységről tulajdonképpen azt is mondhatjuk — része a párt módszerének, az önmegújítás, a rendszeres korszerűsítés gyakorlata. A gazdaságirányítás továbbfejlesztése is e mederben halad, mintegy bizonyítván a folyamatosság és a megújulás együttfutását: az MSZMP politikája folyamatos reformpolitika.

Az előttünk álló közlemény mindennek a jegyét magán viseli, felfedezhető benne az 1956-os megrázkódtatás utáni kiindulás, 1967. a mai gazdaságpolitika startja, majd 1968, az új gazdasági mechanizmus gondolata, 1980—81, az új fejlődési pálya koncepciója, s most, 1984-ben a gazdaságirányítás továbbfejlesztése a 80-as évtized szorításából való kibontakozás akcióprogramja.

Mi ennek lényege? A KB-közlemény ezt így fogalmazza meg: "... a szocialista építómunkában növekvő társadalmi, gazdasági követelményekkel kell számolni. Feladataink megoldása, hosszú távú társadalmi, gazdasági céljaink elérése megköveteli, hogy reálisan számba vegyük a külső gazdasági feltételeket, de mindenekelőtt arra van szükség, hogy javítsuk a hazai munkánkat, maximszerűen kihasználjuk gazdasági adottságainkat, a szocialista rendszerben rejlő lehetőségeket... A Központi Bizottság úgy foglalt állást, hogy a gazdaságirányítás folyamatos, összehangolt tökéletesítése fogja át az irányítási rendszer minden elemét: a tervezést, a gazdasági szabályozást, az intézményi és szervezeti rendszert, és segítse az emberi tényező szerepének teljesebb kibontakozását". Azaz: nem elszigetelt részintézkedésekről van szó, hanem a munkamegosztásnak olyan újraszervezéséről, amelynek hatásai túlmutatnak a termelés-fogyasztás területén.

Mi változik, milyen célokat jelöl a KB határozata? A változásról annyit — követjük a reform logikáját: a KB döntése a nemzeti teljesítmény, a hatékonyság növelésének szolgálatában áll. Anélkül, hogy felsorolnánk valamennyi módosulást, néhány fontosra utalunk. Az első kiemelendő: az új lehetőségek kapcsán az állami tulajdon sértetlen marad, ám a vele való gazdálkodás megváltozik. Mód nyílik a vállalati gazdálkodás keretében az új szervezeti formák működtetésére; a vállalati tanács, a választott vezetőséggel funkcionáló vállalat lényegében az önállóság olyan fokát jelenti, amelyre korábban nem volt lehetősége. Ez nem az állami szervek, a minisztériumok feladatát csökkenti — ezek a gazdaságpolitika kialakításában és megvalósításában továbbra is főszerepet játszanak. Ám az irányítás eszközzel módosul — a közgazdasági javára. A Központi Bizottság közleménye ezért állapítja meg: "... Javítani kell a köztulajdonnal való gazdálkodást, s fejleszteni a dolgozók tulajdonosi tudatát... A szocialista állam gazdaság-szervező funkciójának megfelelően a központi gazdaságirányítás fő feladatai a következők legyenek: a népgazdasági terv és az állami költségvetés kidolgozása, végrehajtásának szervezése, ellenőrzése, a gazdasági folyamatok összehangolása, az irányítás eszközeinek kimunkálása és működtetése."

A komplex intézkedési program keretében fokozódik az árak, a piaci viszonyok, a versenyhelyzet, s nem utolsósorban a teljesítményhez igazodó ösztönzőbb bérezés szerepe. A változásoktól a minőség javítását, a valódi teljesítmények honorálását várhatjuk. A Központi Bizottság határozata hamarosan a végrehajtás szakaszába kerül: itt a KB felkérte a Minisztertanácsot, dolgozza ki az irányítási rendszer fejlesztésével kapcsolatos állami feladatokat, és terjessze az erre vonatkozó javaslatait az országgyűlés elé. Ám addig is alapvető érdekünk, hogy az új törekvések szellemében szervezzük munkánkat.

Matkó István

Több szóját termelnek idén 33—34 ezer hektáron

Országsszerte megkezdődött a szója vetése. A gazdaságok arra törekednek, hogy a kukoricát megelőzve mindenütt földbe kerüljön a magja, mivel ugyanazokat a gépsorokat használják mindkét növényi kultúrához. A szójamag kevésbé érzékeny, mint a kukorica, következképpen hűvösebb talajba is csírázásnak indul. A vetőmagot a szója hazai központjában, a Bolyi Kombinátban állítják elő az egész ország számára. A kiszállított magvak mennyisége alapján számítva az idén körülbelül negyedével nő, és eléri a 33—34 ezer hektárt a szója hazai vetésterülete. Ennyi szóját még soha nem termeltek nálunk. Nagyzemmi méretekben éppen 10 évvel ezelőtt — 1974-ben — kezdődött meg Magyarországon az állatok takarmányozásában, és újabban az emberi táplálkozásban is fontos szerepet játszó fehérnővény termelése. A hazai földekről származó szójával lényegesen csökkeneni tudjuk a drága fehérjeimportot, s ugyanakkor biztonságosabbá tesszük állatlállományunk takarmányellátását. Annyi szóját természetesen sohasem leszünk képesek termelni, amennyi fedezné a teljes szükségletet, mivel korlátozottak a területi lehetőségek.

Tápéi rafia papucsok az NSZK-ba

Bedolgozhatnak a gyeseen levők is

Nemrégiben megrovó, mondhatni goromba sorokat kaptam egy kilitét titokban tartó „50-es” olvasótól: a gerontológiai tanácsadóról írt cikkem olvastán ragadt meg vitriolba mártott tollát. Az idősödő és idős embereknek egészségügyi, pszichológiai, szociális, munkaügyi és sok egyéb kérdésben segítséget nyújtó intézmény áldásos munkáját mutattam be, mégis akadt, aki mindebből azt bogozta ki: minden nyugodni vágyó nyugdíjast további munkára, „robotlásra” akarok (én!) — úgymond — kényszeríteni. Amellett, hogy nagyon sok egészséges, aktív ember számára nem kényszer a munka, hanem — a nyugdíj-kiegészítés mellett — pszichikai létszükséglet is — természetes, hogy ki-ki maga dönti el, mivel és hogyan tölti el az előtte álló évtizedeket.

Mindezt szükségesnek tartottam — így előljáróban — elmondani, ugyanis ezúttal a gyeseen levő kismamák munkalehetőségeinek egyikeről szólok. Előre bocsátom tehát: nem kötelező minden kisgyermekes anyának munkát vállalnia, némi pénzt keresnie a gyeseen mellé, csupán lehetőség. Lehetőség, amellyel ki-ki tetszése szerint él, vagy sem.

Munka gyese idején? Fából vaskarika — mondhatná

valaki. De föltehető, hogy akadnak családok, amelyekben ez is a jövedelemszerzés egyik elfogadható módja. Vannak asszonyok, akik úgy érzik, idejükből, erejük-ből telik napi 4 órányi pénzkereső elfoglaltságra is a gyermeknevelés mellett.

A Munkaügyi Kézikönyvben 1982 júniusában jelent meg az a rendelkezés, amely szerint a gyeseen levő nők — a gyermek másfél éves kora után — a napi 4 órát, illetve a havi 100 órát nem meghaladó — munkát vállalhatnak, s így 1300—1400 forintot kereshetnek. Nemrégiben azzal egészítették ki mindezt: aki él ezzel a lehetőséggel, akár a rész munkaidőben dolgozó, szabadságot és táppénzt is kap.

A Tápéi Háziipari Szövetkezetben jártamkor az elnököt, Bernula Mihályt kérdeztem, milyen munkaalkalmat kínál a szövetkezet a kismamáknak.

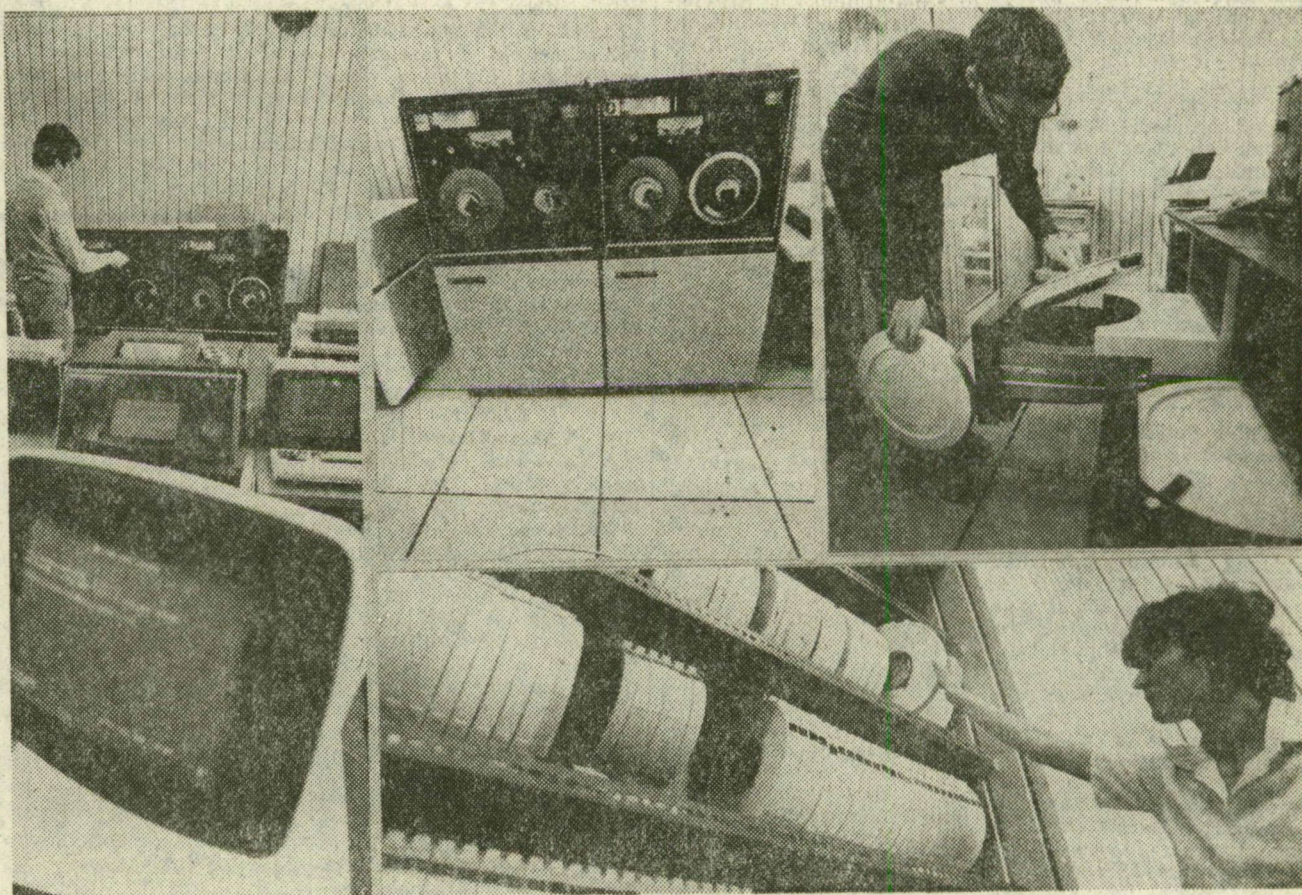
A szövetkezet nyolc megye 117 községében, mintegy kétezer bedolgozót foglalkoztat, akik kézi munkájukkal évről évre jelentős tárt exportot termelnek. A külföldi igényekhez rugalmasan alkalmazkodnak, így gyakran térnek át egy-egy új termék gyártására.

Ehhez természetesen az eddig ismeretlen műveleteket gyorsan el kell sajátítaniuk a régi és az új dolgozóknak is. A szövetkezet ki-

helyezett tanfolyamokat tervez, ahol néhány hét alatt átképzik a bedolgozókat, betanítják az újonnan jelentkezőket, s ez idő alatt „betanulási bért” fizetnek nekik. (A szövetkezetnek is szüksége lenne azonban átképzési támogatásra.)

Jelenleg Csongrád és Békés megye néhány községében működnek ilyen tanfolyamok, ahol ósz óta 400—500 lány és asszony leste el az új, nyugatnémet márkát „termő” áru, a rafia cipő és papucs elkészítésének szakmai fogásait. Közülük 180-an váltak a szövetkezet bedolgozóivá: odahaza fonják a természetes anyagból készült lábbeliket, a nosztalgia divatnak hódoló németeknek. Ez az a lehetőség, amelyet megragadhatnak: a vállalkozó kedvű, gyeseen levő kismamák is: máris 35-en fonogatnak odahaza, a gyerek és a háztartás körüli teendők mellett megmaradt szabad időben.

Az NSZK az idén 30—40 ezer pár, puha, színes anyaggal bélelt bőr és műanyag talpú cipőt, papucsot vár a tápéiaktól, jövőre azonban 100 ezer pár is elkélne. Munka tehát lenne elég. A szorgos kezű vállalkozókat tárt karokkal várja a szövetkezet, köztük az ügyes, gyermekük mellett otthon maradt édesanyákat is. Ha az érdekek találkoznak, mindenki jól jár. Ch. A.

Nagy László felvétele

A Magyar Államvasutak Számítástechnikai Üzemegységének, minden területi igazgatóság központjában és Záhonyban van üzeme. A hagyományos adatfeldolgozási feladatokon kívül szervezési problémák megoldásával is foglalkoznak.

Országos távadatgyűjtő rendszer biztosítja a hazánkban tartózkodó idegen, és a MÁV tulajdonában levő va-

lamennyi teherkocsi mozgásáról beérkező információk összegyűjtését. A közeljövőben az operatív irányítást is számítógépes rendszerrel oldják meg.

A géparzenálban a különböző nagy gépek és a professzionális személyi számítógépek is megtalálhatók. Felvételeink a szegedi üzem géptermeiben készültek.

Fiatalok! Képességeitek legjavával gyarapítsátok szocialista hazánkat!

(Az MSZMP Központi Bizottságának május 1-i jelszavaiból)